USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu ve věcech volebních, ve věcech místního a krajského referenda a ve věcech politických stran a politických hnutí složeném z předsedy senátu Tomáše Langáška, soudců Josefa Baxy, Michaely Bejčkové, Radana Malíka, Petra Mikeše (soudce zpravodaj), Pavla Molka a Miloslava Výborného v právní věci navrhovatele: **Česká pirátská strana**, se sídlem Řehořova 943/19, Praha 3, proti odpůrci: **Státní volební komise**, se sídlem nám. Hrdinů 4, Praha 4, ve věci návrhu „na určení neplatnosti volby kandidáta do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky ve volbách konaných ve dnech 20. a 21. 10. 2017“,

takto:

I. Návrh se odmítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Dne 3. 11. 2017 byl Nejvyššímu správnímu soudu doručen návrh na určení neplatnosti volby kandidáta do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky ve volbách konaných ve dnech 20. a 21. 10. 2017. Tímto návrhem bylo navrhováno, aby soud rozhodl o neplatnosti volby všech zvolených poslanců, neboť nelze určit, jaký je skutečný výsledek voleb v některých okrscích. Bylo proto navrženo provést přepočet hlasů přinejmenším v uvedených okrscích, kde došlo zjevně k chybám. Návrh se dovolává článku na internetovém serveru www.irozhlas.cz s názvem „Některé volební komise pochybně započítávaly hlasy. Podle výsledků všichni kroužkovali, voliči to popírají“ ze dne 25. 10. 2017 a poukazuje na údaje Českého statistického úřadu ohledně voleb. Chyby podle volební stížnosti nastaly také v případě přednostních hlasů na zadní straně volebních lístků. V některých okrscích došlo k prodloužení doby hlasování v době, kdy již začaly být zveřejňovány průběžné výsledky hlasování. Na Ústecku došlo ke kupčení s hlasy.

[2] Návrh byl podán prostřednictvím informačního systému datových schránek a učiněn z datové schránky České pirátské strany. V textu návrhu bylo uvedeno, že jej za navrhovatele činí PhDr. Ivan Bartoš, Ph.D. Dále bylo uvedeno, že věc vyřizuje V. T. E., oficiál, administrativní odbor. Samotný návrh byl opatřen uznávaným elektronickým podpisem V. T. E..

[3] Dne 8. 11. 2017 obdržel Nejvyšší správní soud z datové schránky České pirátské strany podání označení „Informace o podání zjevně neoprávněnou osobou a eventuální

zpětvzetí návrhu ve věci voleb“. Toto podání není samo o sobě elektronicky podepsáno a jako podepisující osoba je uveden Mgr. et Mgr. Jakub Michálek, místopředseda strany. V přípisu je soudu sdělováno, že ačkoliv byl úkon skutečně učiněn z datové schránky České pirátské strany, podepsal jej V. T. E., který je administrátorem datové schránky, ale k učinění uvedeného úkonu nebyl dle zákona oprávněn ani statutárním orgánem pověřen. V návrhu je mylně podepsán předseda strany PhDr. Ivan Bartoš, Ph.D. Ten o tomto návrhu však nevěděl a návrh neodsouhlasilo ani republikové předsednictvo, které je statutárním orgánem České pirátské strany. Podatel proto navrhl, aby soud návrh odmítl jako podaný osobou zjevně neoprávněnou podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. Pokud by soud takto nepostupoval, byl návrh vzat zpět a navrženo, aby soud řízení zastavil podle § 47 písm. a) s. ř. s.

[4] Nejvyšší správní soud se tedy v prvé řadě musel zabývat tím, zda návrh ze dne 3. 11. 2017 lze považovat za návrh učiněný Českou pirátskou stranou. Podatel se při podání návrhu dovolával § 18 odst. 2 zákona č. 300/2008, o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, podle nějž platí: *„Úkon učiněný osobou uvedenou v § 8 odst. 1 až 4 nebo pověřenou osobou, pokud k tomu byla pověřena, prostřednictvím datové schránky má stejné účinky jako úkon učiněný písemně a podepsaný, ledaže jiný právní předpis nebo vnitřní předpis požaduje společný úkon více z uvedených osob.“* Jedná se tedy o tzv. fikci podpisu. Ta se však uplatní pouze tehdy, kdy samotný úkon není elektronicky podepsán, neboť fikce nastupuje právě pouze tehdy, kdy podpis absentuje. S ohledem na to Nejvyšší soud ve stanovisku pléna ze dne 5. 1. 2017, sp. zn. Plsn 1/2015, č. 1/2017 Sb. NS (dále jen „stanovisko NS k elektronickému doručování“), dospěl mimo jiné k závěru, že *„Bylo-li podání v elektronické podobě opatřeno uznávaným elektronickým podpisem ve smyslu § 6 odst. 1, 2 zák. č. 297/2016 Sb. (dříve podle § 11 odst. 1, 3 zák. č. 227/2000 Sb., ve znění účinném do 18. 9. 2016), nepoužije se tzv. fikce podpisu podle § 18 odst. 2 zák. č. 300/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů, i když bylo učiněno prostřednictvím datové schránky.“* Nejvyšší správní soud se s tímto závěrem plně ztotožňuje.

[5] V případě návrhu ze dne 3. 11. 2017 tedy nenastala fikce podpisu České pirátské strany. Návrh byl podepsaný V. T. E., který však není uveden v rejstříku politických stran a politických hnutí jako osoba, která by byla oprávněna za Českou pirátskou stranu jednat. Oprávnění tuto stranu zastupovat nebylo doloženo ani žádným jiným způsobem.

[6] Oproti tomu podání ze dne 8. 11. 2017 je třeba považovat za podání řádně učiněné Českou pirátskou stranou. Samotný návrh není podepsán uznávaným elektronickým podpisem, je opatřen pouze jednoduchým elektronickým podpisem (napsaným textem) místopředsedy strany. Ten je v rejstříku politických stran a politických hnutí veden jako člen statutárního orgánu. Podle stanoviska NS k elektronickému doručování platí: *„Byl-li z datové schránky toho, kdo činí úkon, nebo jeho právního zástupce odeslán do datové schránky soudu elektronický dokument, který obsahuje podání ve věci samé, považuje se za řádně podepsaný úkon ve smyslu § 18 odst. 2 zák. č. 300/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů, i když takové podání neobsahuje uznávaný elektronický podpis.“* Zároveň nenastala situace předvídaná v bodě 28 písm. c) předmětného stanoviska, tedy že by byl rozpor spočívající v tom, že by část datové zprávy byla podepsána jiným než uznávaným elektronickým podpisem jiné osoby, než pro kterou je datová schránka zřízena, neboť Mgr. et Mgr. Jakub Michálek je uveden jako místopředseda strany

pokračování

[7] Dále soud posoudil, jaké důsledky má skutečnost, že návrh za Českou pirátskou stranu podala osoba k tomu neoprávněná. Obdobná situace je již řešena judikaturou Nejvyššího soudu, od níž Nejvyšší správní soud neshledává důvod se odchylovat. Ta dospěla k závěru, že uvedenou situaci nelze posoudit tak, že jde o návrh podaný někým, kdo k tomu není oprávněn [např. § 218 odst. 1 písm. b) o. s. ř., obdobně pak § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s., jehož se dovolává Česká pirátská strana]. Není totiž významné jen to, kdo podání učinil, ale podstatné je také to, zda sám hodlá vstoupit do procesněprávního vztahu, nebo zda procesněprávní úkon činí za jiného (za účastníka řízení) jako jeho zástupce. Učinila-li určitá osoba procesněprávní úkon za jiného jako jeho zástupce, neuplatňuje v řízení sama (svým jménem) procesní práva, ale jedná za zastoupeného. Nedostatek plné moci je pak nedostatkem podmínky řízení, který lze odstranit. K tomu viz zejména usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 11. 1997, sp. zn. 3 Cdon 992/97, č. 48/1998 Sb. NS, na které navazovala další rozhodnutí, například usnesení ze dne 27. 11. 2001, sp. zn. 29 Cdo 2352/2000, uveřejněné v časopise Soudní judikatura pod č. 60/2002, nebo ze dne 26. 1. 2005, sp. zn. Odo 344/2004.

[8] Případné nedoložení zastoupení či oprávnění jednat za určitou osobu je proto třeba považovat za nesplnění jiné podmínky řízení ve smyslu § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., která je však odstranitelná. S ohledem na to, že Česká pirátská strana sama sdělila, že V. T. E. za ni nebyl oprávněn jednat, nemělo smysl ji vyzývat k odstranění uvedeného nedostatku návrhu. Proto bylo na místě návrh odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[9] Nákladový výrok se opírá o § 93 odst. 4 soudního řádu správního, podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení na úřední desce Nejvyššího správního soudu (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 16. listopadu 2017

Tomáš Langášek
předseda senátu